

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ปกครองที่มีลูกหรือหลานอายุ 1-3 ปี จากโรงเรียนอนุบาลจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลร่มเย็น อ. เมือง จ. เชียงใหม่, โรงเรียนอนุบาลมันติลป์ อ. เมือง จ. เชียงใหม่ โรงเรียนอนุบาลสวนเด็ก อ. เมือง จ. เชียงใหม่ และโรงเรียนอนุบาลสวนเด็ก อ. สันกำแพง จ. เชียงใหม่ ซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนเมืองที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากแบบสอบถามต้องการความร่วมมือของผู้ปกครองค่อนข้างมาก

การคำนวณขนาดตัวอย่าง

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยและสหสัมพันธ์พหุ (Multiple Regression and Correlation Analysis) การคำนวณขนาดตัวอย่างจึงใช้การวิเคราะห์กำลังของการทดสอบทางสถิติ (Statistical Power Analysis) ตามแนวทางของ Jacob Cohen (1977) ดังนี้

$$N = \frac{\lambda (1 - R^2_{y.B})}{R^2_{y.B}} = \frac{11.1(1 - .13)}{.13} = 75 \text{ คน}$$

เมื่อ N = ขนาดตัวอย่าง

$R^2_{y.B}$ = สัมประสิทธิ์การกำหนด ซึ่งอ้างอิงจากการศึกษาของ Åström และ Kiwanuka (2006) พบว่ามีค่า .13

λ = Noncentrality parameter สามารถหาได้จากการเปิดตารางค่า λ ของ F test ในหน้าที่ 452 ซึ่งถูกกำหนดโดย u , v , a และ required power of statistical test โดยที่ a = level of significance (α) กำหนดไว้ที่ .05

u = numbers of numerator ซึ่งเท่ากับ 3

v = numbers of denominator ซึ่งเท่ากับ 120

Required power of statistical test กำหนดไว้ที่ .80

ได้ค่า $\lambda = 11.1$

ซึ่งทำให้ได้ขนาดตัวอย่างที่เพียงพอสำหรับการศึกษานี้เท่ากับ 75 คน แต่เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายจึงตัดสินใจเก็บข้อมูลจำนวน 250 คน

ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง แสดงดังตารางที่ 3 และ 4 จากการแจกแบบสำรวจแก่ผู้ปกครอง 250 ชุด ผู้ปกครองตอบกลับ 178 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 77.0 เป็นชาย ร้อยละ 21.3 มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.9 (อายุเฉลี่ย 32.4 ปี) ร้อยละ 75.8 ของผู้ตอบแบบสำรวจเป็นมารดาของเด็ก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานบริษัท และทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 33.7 และ 30.9 ตามลำดับ การศึกษาของผู้ปกครอง ร้อยละ 48.9 อยู่ในระดับอนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 51.1 อยู่ระหว่าง 10,001-30,000 บาทต่อเดือน (ค่าเฉลี่ย 32,875 บาทต่อเดือน) มีลูกหรือหลานเป็นเพศชาย ร้อยละ 55.1 และเพศหญิงร้อยละ 42.7 อยู่ในกลุ่มอายุ 2 ปี และ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ 45.5 เด็กร้อยละ 55.1 เริ่มรับประทานนมก่อนอายุ 1 ปี (อายุเฉลี่ย 10.69 เดือน) โดยอายุน้อยที่สุดที่เริ่มรับประทานนม คือ อายุ 1 เดือน

ตารางที่ 3 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง (ตัวผู้ปกครองของเด็ก) (N=178)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	M หรือ จำนวน	SD หรือ ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	38	21.3
	หญิง	137	77.0
2. อายุ (ปี)	<= 20	4	2.2
	21-30	63	35.4
	31-40	87	48.9
	41-50	11	6.2
	51-60	-	
	> 60	1	0.6
3. ความสัมพันธ์กับเด็ก	พ่อ	33	18.4
	แม่	135	75.8
	ปู่ตายาย	4	2.2
	ลุงป้า น้าอา	5	2.8
4. อาชีพ	รับราชการ/พนักงานของรัฐ/องค์กรอิสระ	27	15.2
	ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	60	33.7
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	55	30.9
	รับจ้าง/ใช้แรงงาน	12	6.7
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	19	10.7
	อื่นๆ	4	2.2
5. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	13	7.3
	มัธยมศึกษาตอนต้น	11	6.2
	มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช. หรือ	36	20.2
	อนุปริญญา / ปวส. หรือเทียบเท่า	87	48.9
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	25	14.0
	สูงกว่าระดับปริญญาตรี	6	3.4
6. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย (บาท/เดือน)	<=10,000	31	17.4
	10,001-30,000	91	51.1
	30,001-50,000	27	15.2
	> 50,000	10	5.6
7. อายุ (ปี)	-	32.42	6.16
8. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย	-	32,875	67,382

ตารางที่ 4 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง (เด็ก) (N=178)

ตัวแปร	ลักษณะจำแนก	M หรือ จำนวน	SD หรือ ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	98	55.1
	หญิง	76	42.7
2. อายุ (ปี)	1	10	5.7
	2	64	36.0
	3	81	45.5
3. อายุที่เริ่มรับประทานนม (เดือน)	<6	19	10.7
	6-12	98	55.1
	13-18	26	14.6
	19-24	10	6.5
	24-30	1	0.6
4. อายุของเด็ก (เดือน)	-	29.55	7.29
5. อายุที่เริ่มรับประทานนม	-	10.92	5.57

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานนม ซึ่งสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ของ Ajzen (1985) และแบบรายงานพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานนม

แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานนม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ ได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว เฉลี่ยต่อเดือน และ ข้อมูลของเด็ก ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ อายุที่เริ่มรับประทานนม และชนิดของนมที่ชอบรับประทาน

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานนม ประกอบด้วย 10 ชุด ได้แก่

ชุดที่

(1)	มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ	จำนวน	8	ข้อ
(2)	มาตรวัดการประเมินผลของการกระทำ	จำนวน	8	ข้อ
(3)	มาตรวัดเจตคติทางตรง	จำนวน	10	ข้อ
(4)	มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง	จำนวน	5	ข้อ
(5)	มาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	จำนวน	5	ข้อ
(6)	มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	จำนวน	3	ข้อ
(7)	มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม	จำนวน	10	ข้อ
(8)	มาตรวัดการรับรู้อำนาจ	จำนวน	10	ข้อ
(9)	มาตรวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง	จำนวน	2	ข้อ
(10)	มาตรวัดเจตนา	จำนวน	4	ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 หาความเชื่อเด่นชัด (Salient belief) กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient referents) และปัจจัยเด่นชัด (Salient factors) ของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกเรียนอยู่โรงเรียนอนุบาลพิมานเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 53 คน ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม (ภาคผนวก ก) ในระหว่างวันที่ 7-15 กุมภาพันธ์ 2549 โดยแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม ประกอบด้วย

1. คำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ ที่กระตุ้นความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด และปัจจัยเด่นชัด โดยใช้คำถามว่า
 - 1.1 หากฉันอนุญาตให้ลูกรับประทานขนม จะก่อให้เกิดผล คือ
 - 1.2 คนหรือกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อฉันที่ฉันจะนึกถึงเมื่อฉันจะอนุญาตให้ลูกรับประทานขนม คือ
 - 1.3 มีปัจจัยใดบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการที่ฉันจะอนุญาตให้ลูกรับประทานขนม
2. คำถามกระตุ้นคำคุณศัพท์ที่มีความหมายในทางดี และไม่ดี เพื่อนำไปสร้างมาตรวัดเจตคติทางตรง โดยใช้คำถามว่า "การที่ฉันจะอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม เป็นสิ่งที่..."

ขั้นที่ 2 พิจารณาเลือกข้อความที่ได้จากขั้นที่ 1 เพื่อนำไปใช้สร้างข้อกระทงในแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานอาหารนม

1. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ

นำความเชื่อเกี่ยวกับผลของการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานอาหารนมที่ได้มาจัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำที่ใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกันและนำมาหาค่าความถี่ จากนั้นนำมาเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย คำนวณหาความถี่สะสม ร้อยละ ร้อยละสะสม และคัดเลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด จนถึงข้อความที่มีความถี่สะสมประมาณร้อยละ 75 มาใช้ (ภาคผนวก ข) ได้ความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูง 8 ความเชื่อ ได้แก่ 1. พันผูก 2. ไม่รับประทานอาหารและ/หรือนม 3. รับประทานอาหารได้น้อยลง 4. ลูกมีความสุข 5. โรคอ้วน 6. เกิดอันตรายต่อร่างกาย 7. รับประทานอาหารจนติดเป็นนิสัย และ 8. สิ้นเปลืองเงิน

2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

นำความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานอาหารนมที่ได้มาจัดรวมกลุ่มอ้างอิงที่ใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน และนำมาหาค่าความถี่ จากนั้นจึงเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย นำไปคำนวณหาความถี่สะสม ร้อยละ ร้อยละสะสม และคัดเลือกกลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่สูงสุด จนถึงข้อความที่มีความถี่สะสมประมาณร้อยละ 75 มาใช้ (ภาคผนวก ข) ได้กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีความถี่สูง 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. ญาติพี่น้อง 2. สามีนหรือภรรยา 3. ครู 4. แพทย์ 5. เพื่อนของลูก

3. ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริม-ขัดขวาง

นำความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริม-ขัดขวางที่มีผลต่อการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานอาหารนมที่ได้มาจัดรวมปัจจัยที่ใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน และนำมาหาค่าความถี่ จากนั้นจึงเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย นำไปคำนวณหาความถี่สะสม ร้อยละ ร้อยละสะสม และคัดเลือกปัจจัยส่งเสริม-ขัดขวางที่มีความถี่สูงสุด จนถึงข้อความที่มีความถี่สะสมประมาณร้อยละ 75 มาใช้ (ภาคผนวก ข) ได้ปัจจัยเด่นชัดที่มีความถี่สูง 10 ปัจจัย ได้แก่ 1. เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 2. ไม่มีประโยชน์/ไม่ให้คุณค่าสารอาหาร 3. มีประโยชน์ 4. สิ้นเปลืองเงิน 5. สุขภาพของลูก 6. เป็นรางวัลในกรณีที่ลูกทำดี/ไม่งอแง/ไม่ร้องไห้ 7. ให้ลูกทำในสิ่งที่ต้องการ 8. ความสะอาดของนม 9. ลูกต้องการ 10. ถูกใจเรามากๆ ร้องเสียงดังไม่ยอมหยุด

4. มาตราวัดเจตคติทางตรง

นำค่าคุณศัพท์ที่ได้มาจัดรวบรวมค่าคุณศัพท์ที่ใกล้เคียงกันทั้งในทางบวก-ลบไว้ด้วยกัน และนำมาหาค่าความถี่ จากนั้นเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย นำไปคำนวณหาความถี่สะสม ร้อยละ ร้อยละสะสม และคัดเลือกค่าคุณศัพท์ที่มีความหมายในทางบวก-ลบที่มีความถี่สะสมประมาณร้อยละ

75 มาใช้สร้างบนมาตรจำแนกความหมาย (ภาคผนวก ข) ได้คำคุณศัพท์ที่แสดงความรู้สึกของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม จำนวน 14 คู่ ได้แก่ 1. มีประโยชน์-มีโทษ 2. ดี-ไม่ดี 3. จำเป็น-ไม่จำเป็น 4. ทำให้สุขภาพดี-ทำให้ป่วย 5. เกิดผลดี-เกิดผลเสีย 6. สั้นเปลือง-ประหยัด 7. ได้รับสารอาหารเพียงพอ-ขาดสารอาหาร 8. ไม่ชอบ-ชอบ 9. ไม่อแง-อแง 10. ควรให้-ควรปฏิเสธ 11. ไร้สาระ-มีสาระ 12. รู้จักรสชาติอาหาร-ไม่รู้จักรสชาติอาหาร 13. สะอาด-สกปรก 14. สร้างนิสัยไม่ดี-สร้างนิสัยดี

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือ

นำความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด บั๊จจัยเด่นชัด และคำคุณศัพท์ที่แสดงความรู้สึกที่ได้คัดเลือกไว้แล้วมาสร้างมาตรวัด และจัดไว้ในส่วนที่ 2 ของแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม (ภาคผนวก ค) โดยมีจำนวนชุดคำถาม 10 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1	มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b _i)	จำนวน	8	ข้อ
ชุดที่ 2	มาตรวัดการประเมินผลของการกระทำ (e _i)	จำนวน	8	ข้อ
ชุดที่ 3	มาตรวัดเจตคติทางตรง (A _b)	จำนวน	14	ข้อ
ชุดที่ 4	มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB _i)	จำนวน	5	ข้อ
ชุดที่ 5	มาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC _i)	จำนวน	5	ข้อ
ชุดที่ 6	มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN)	จำนวน	3	ข้อ
ชุดที่ 7	มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (C _k)	จำนวน	10	ข้อ
ชุดที่ 8	มาตรวัดการรับรู้อำนาจ (P _k)	จำนวน	10	ข้อ
ชุดที่ 9	มาตรวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง (PBC)	จำนวน	3	ข้อ
ชุดที่ 10	มาตรวัดเจตนา (I)	จำนวน	4	ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ชุดที่	มาตรวัด	คำชี้แจง 2 ข้างของมาตรวัด	การให้คะแนน
1	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b _i)	เป็นไปได้-เป็นไปได้	-2 ถึง +2
2	การประเมินผลของการกระทำ (e _i)	เลว-ดี	-2 ถึง +2
3	เจตคติทางตรง	คำคุณศัพท์ทางลบ-	-2 ถึง +2
4	ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB _i)	เป็นไปได้-เป็นไปได้	-2 ถึง +2
5	แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC _i)	เป็นไปได้-เป็นไปได้	1 ถึง 5
6	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN)	เป็นไปได้-เป็นไปได้	-2 ถึง +2
7	ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (C _i)	น้อย-มาก	-2 ถึง +2
8	การรับรู้อำนาจ (P _i)	ขัดขวาง-ส่งเสริม	-2 ถึง +2
9	การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง (PBC)	ยาก-ง่าย	-2 ถึง +2
10	เจตนา (I)	เป็นไปได้-เป็นไปได้	-2 ถึง +2
11	พฤติกรรม (B)	ไม่ให้-ให้	0 และ 1

ขั้นที่ 4. การทดลองมาตร (Try out) และการวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis)

การทดลองมาตรทำโดยการนำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้ปกครองที่เป็นบุคลากรของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีลูกหรือหลานอายุ 1-3 ปี, ผู้ปกครองของนักเรียนอายุ 1-3 ปี ที่เรียนอยู่โรงเรียนอนุบาลวาริช อ. เมือง จ. เชียงใหม่ และ โรงเรียนพระหฤทัย อ. เมือง จ. เชียงใหม่ จำนวน 59 คน ในระหว่างวันที่ 27-28 มีนาคม 2549

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์รายข้อทำแต่กับเฉพาะมาตรวัดเจตคติทางตรง (A_B) มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN) มาตรวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง (PBC) และมาตรวัดเจตนา (I) ส่วนมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b_i) มาตรวัดการประเมินผลของการกระทำ (e_i) มาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_i) มาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_i) และมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (C_i) ไม่ได้ทำการวิเคราะห์รายข้อ ทั้งนี้ Fishbein และ Ajzen (1975) อธิบายว่า มาตรวัดที่มีพื้นฐานจากความเชื่อ (Belief-Based measure) สร้างมาจากความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงทุกตัวและเป็นตัวกำหนดตัวแปรที่วัดทางตรงอย่างครบถ้วนแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์รายข้อแต่อย่างใด

การวิเคราะห์รายข้อในงานวิจัยนี้จึงทำกับมาตรวัดเจตคติทางตรง (A_B) มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN) มาตรวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง (PBC) และมาตรวัดเจตนา (I) เท่านั้นโดยนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อแต่ละข้อกับคะแนนรวมของ

ข้ออื่น ๆ ในมาตร (Correlated item-total correlation หรือ CITC) และเลือกเฉพาะข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่าค่าวิกฤตสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Critical value of r) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ความเที่ยง

หลังจากทดลองมาตรและการวิเคราะห์รายข้อ ได้มีการวิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability Analysis) โดยคำนวณค่าความเที่ยงแบบคงเส้นคงวภายใน (Measure of Internal Consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient)

ส่วนที่ 3 แบบรายงานพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม

แบบรายงานพฤติกรรมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เลือกใช้วิธี food frequency questionnaire เนื่องจากเป็นวิธีที่ถูกนำมาใช้อย่างมากในการศึกษาเชิงระบาดวิทยาเพื่อหาความถี่ในการรับประทานอาหารที่มีความเฉพาะเจาะจง เพราะนอกจากจะให้ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของข้อมูลสูงแล้วยังใช้ค่าใช้จ่ายน้อย ทำได้รวดเร็ว ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องมีการศึกษาสูง และไม่ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ปกครองเท่ากับวิธีอื่น เช่น food diary (ประณีต ผ่องแผ้ว, 2539)

การสร้างแบบรายงานพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม ถูกสร้างขึ้นมาจากวิธีการนับความถี่ของขนมที่ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลพิมานเด็ก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 53 คน อนุญาตให้ลูกรับประทาน (ภาคผนวก ก) จากนั้นนำมาจัดกลุ่ม (ภาคผนวก ค) และเลือกประเภทขนมเพื่อนำมาสร้างคำถาม เพื่อยืนยันว่าประเภทขนมที่นำมาศึกษาเป็นขนมที่เด็กนิยมรับประทานและเป็นขนมที่เสี่ยงต่อการเกิดฟันผุสูง

food frequency questionnaire ที่สร้างขึ้นเป็นตารางที่มีขนมจำนวนทั้งสิ้น 21 ชนิด และกำหนดช่วงความถี่ของการรับประทานขนม โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ ไม่ให้รับประทาน, 1-2 ครั้ง, 3-4 ครั้ง และทุกวัน (ภาคผนวก ง)

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อกระทง

จากผลการวิเคราะห์ข้อกระทง (ภาคผนวก ง) พบว่า ข้อกระทงในมาตรวัดเจตคติทางตรง (A_0) ที่ผ่านเกณฑ์ CITC มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ มิโทษ-มิประโยชน์, ดี-ไม่ดี, จำเป็น-ไม่จำเป็น, ทำให้ลูกป่วย-ทำให้ลูกสุขภาพดี, เกิดผลดี-เกิดผลเสีย, สิ้นเปลือง-ประหยัด, ได้รับสารอาหารเพียงพอ-ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ, ไม่สมควร-สมควร, มีสาระ-ไร้สาระ, สกปรก-สะอาด

ข้อกระทงในมาตรวัดการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN) ผ่านเกณฑ์ CITC มีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2 และ 3

ข้อกระทงในมาตรวัดการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง (PBC) มีผ่านเกณฑ์ CITC มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และ ข้อ 3

ข้อกระทงในมาตรวัดเจตนา (I) ผ่านเกณฑ์ CITC มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3 และ 4

2. ผลการหาความเที่ยง (Reliability) แสดงดัง ตารางที่ 5

มาตรวัด	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์แอลฟา	
		กลุ่มทดลอง (N=59)	กลุ่มตัวอย่าง (N=178)
A_B	10	.78	.82
$\Sigma b_i e_i$	8	.77	.67
SN	3	.84	.88
$\Sigma NB_j MC_j$	5	.84	.74
PBC	2	.46	.67
$\Sigma C_k P_k$	10	.71	.60
I	4	.91	.92
B	19	-	.89

ตารางที่ 5 ความเที่ยงของมาตรวัดเจตคติทางตรง (A_B) และทางอ้อม ($\Sigma b_i e_i$) การคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN) และทางอ้อม ($\Sigma NB_j MC_j$) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมทางตรง (PBC) และทางอ้อม ($\Sigma C_k P_k$) และเจตนา (I)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าไปเก็บข้อมูลการวิจัย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ถือหนังสือราชการไปติดต่อกับผู้อำนวยการหรือครูใหญ่ของโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อแจ้งจุดประสงค์ในการวิจัย และขอความร่วมมือจากทางโรงเรียน ให้ครูประจำชั้นของเด็กนักเรียนอายุ 1-3 ปี ช่วยแจกแบบสำรวจให้ผู้ปกครอง และเก็บรวบรวมเพื่อส่งคืนให้ผู้วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยครั้งแรก เป็นการสำรวจเพื่อหาความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด ปัจจัยเด่นชัด และคำคุณศัพท์แสดงความรู้สึของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนม ในวันที่ 7-15 กุมภาพันธ์ 2549 ครั้งที่ 2 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ เพื่อนำมาทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ ในช่วงวันที่ 27-28 มีนาคม 2549 ครั้งที่ 3 นำแบบสำรวจความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปี รับประทานขนมไปใช้ในการศึกษาจริง โดยเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 29-31 มีนาคม 2549 จากนั้น 1 เดือนต่อมา ระหว่างวันที่ 1-3 พฤษภาคม 2549 เก็บข้อมูลในครั้งที่ 4 โดยให้คุณครูประจำชั้นแจกแบบรายงานพฤติกรรมของผู้ปกครองในการอนุญาตให้ลูกอายุ 1-3 ปีรับประทานขนม (ภาคผนวก ง) แก่ผู้ปกครอง และให้ครูประจำชั้นเก็บรวบรวม เพื่อส่งคืนให้ผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยภายนอกกับเจตคติทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และการรับรู้การควบคุมทางอ้อม โดยใช้ independent t-test และ one-way ANOVA
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่าง
 - 1.1 A_B กับ Σb_{e_i} , SN กับ ΣNB_jMC_j และ PBC กับ ΣC_kP_k
 - 1.2 A_B , SN และ PBC กับ I
 - 1.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบเซเรียล (Point-Biserial) ระหว่าง I กับ B
3. หาค่าสหสัมพันธ์กำหนดระหว่าง A_B , SN และ PBC กับ I และ ระหว่าง PBC
4. หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่าง
 - 3.1 A_B กับ I, SN กับ I, PBC กับ I
 - 3.2 ระหว่าง PBC กับ B, I กับ B และ I กับ B